

РЕШЕНИЕ

№ 371

гр. Стара Загора, 16.11.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

ОКРЪЖЕН СЪД – СТАРА ЗАГОРА, VIII ГРАЖДАНСКИ СЪСТАВ, в публично заседание на осемнадесети октомври през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: Веселина К. Мишова

при участието на секретаря Катерина Ив. Маджова
в присъствието на прокурора Г. В. В.

като разгледа докладваното от Веселина К. Мишова Гражданско дело № 20235500100364 по описа за 2023 година

Предявен е иск по чл. 2, ал. 1, т. 3 ЗОДОВ за присъждане на обезщетение за имуществени и неимуществени вреди.

Ищецът П. Г. Б. твърди, че живее и работи в гр.Г. от много години. Всички го познават, защото Г. не бил голям град. Имал много приятели, близки и познати, с които дълги години бил в коректни отношения. Бил авторитетна и уважавана личност. Работел като заместник-кмет на Община Г.. В началото на 2009 г. било образувано следствено дело № 1/2009г. по описа на ОСЛО при ОП Пловдив. Бил привлечен към наказателна отговорност заедно с множество други лица. Били му повдигнати тежки обвинения и му била взета мярка за неотклонение „парична гаранция”. По делото наред с него били привлечени и множество други лица, с които се познавал и с които работел в Община Г.. Тъй като едното от обвинените лица бил самият кмет на Община Г., Н.Т., то ответникът не се поколебал да даде обилна медийна изява на действията си с цел да се внуши на неограничената българска аудитория, че прокуратурата с действията си възпрепятства престъпна дейност от голям мащаб и на голям кръг от длъжностни лица от общинската администрация и от Общинския съвет на гр.Г.; че е започнал мега-процес срещу организирана престъпна група от престъпници, които дълги години са се крили от правосъдието; че прокуратурата непоколебимо ще унищожи това „гнездо на престъпността” и пр.медийни внушения. Ищецът твърди, че му били повдигнати обвинения на 14.12.2010 г. с постановление за привличане на обвиняем от същата дата, както следва: за участие в престъпна група по чл.321, ал.3 вр.ал.2 НК; за четири документни престъпления по чл. 311, ал.1

НК и за поредица длъжностни престъпления по чл.282, ал.2, във връзка с ал.1, във връзка с чл.26 НК. Определената мярка за неотклонение „Парична гаранция“ била в размер на 6000 лв., впоследствие намалена на 4000 лв. Ищецът твърди, че след повдигането на тези многобройни и тежки обвинения почти не спял, отслабнал, косата му побеляла. Станал разсеян и получил треперене на ръцете. Не можел да се концентрира. Викани били на разпит в ОСЛО Пловдив всички служители на общината без съпругата му, някои от шофьорите и чистачките. Всичко това направило изключително тягостна и неефективна работата на администрацията на община Г.. Из града тръгнали всякакви слухове, че са арестувани или ще бъдат арестувани тези дни, че при обиски в дома му са намерени пари, злато и пр. Първият обвинителен акт бил от 23.12.2011 г. и бил изготвен срещу 11 лица, сред които бил и той. ОП Пловдив го внесла в ОС Стара Загора. От декември 2010 г. и през цялата 2011 година бил призоваван 5-6 пъти в ОСЛО Пловдив за участие в различни следствени действия, в това число и предявяване. С разпореждане от 09.01.2012 г. по НОХД 949/2011 г. състав на ОС Стара Загора приел, че делото е подсъдно на Специализирания наказателен съд (СпНС) и затова прекратил съдебното производство и изпратил материалите на Специализираната прокуратура. На 01.02.2012 г. Специализираната прокуратура внесла обвинителния акт (същия като на ОП Пловдив) заедно с материалите по НОХД 949/2011 на ОС Ст.Загора и преписка № 1464/2009 на ОП Пловдив. В Специализирания наказателен съд било образувано НОХД 67/2012 г. С разпореждане от 17.02.2012 г. съдът прекратил съдебното производство и върнал делото на Специализираната прокуратура. С определение, постановено по ВНЧД № 68/2012г. Апелативният специализиран наказателен съд отменил разпореждането и разпоредил делото да се разгледа от СпНС. Първото по делото съдебно заседание било проведено на 29.05.2012 г. Последвали общо 47 съдебни заседания - от дата 29.05.2012г., от дата 28.06.2012г., от дата 10.09.2012г., от дата 11.09.2012г., от дата 18.09.2012г., от дата 16.10.2012г., от дата 17.10.2012г., от дата 29.10.2012г., от дата 30.10.2012г., от дата 05.11.2012г., от дата 19.11.2012г., от дата 27.11.2012г., от дата 04.12.2012г., от дата 05.12.2012г., от дата 12.12.2012г., от дата 13.12.2012г., от дата 14.12.2012г., от дата 17.01.2013г., от дата 05.02.2013г., от дата 06.02.2013г., от дата 22.02.2013г., от дата 11.03.2013г., от дата 20.03.2013г., от дата 21.03.2013г., от дата 28.03.2013г., от дата 09.04.2013г., от дата 15.04.2013г., от дата 19.04.2013г., от дата 16.05.2013г., от дата 11.06.2013г., от дата 17.06.2013г., от дата 24.06.2013г., от дата 25.06.2013г., от дата 03.07.2013г., от дата 16.09.2013г., от дата 27.09.2013г., от дата 08.10.2013г., от дата 15.10.2013г., от дата 22.10.2013г., от дата 29.10.2013г., от дата 13.11.2013г., от дата 28.11.2013г. и от дата 07.02.2014г. Ищецът твърди, че за всяко от тези съдебни заседания пътувал от гр.Г. до гр.С. и обратно. Освен това, във връзка с връщане на част от гаранцията, пътувал на два пъти до гр.П.. При всяко ходене, било за разпит по ДП в гр.П. или за с.з. в гр.С., пътувал със собствената си кола и сам си

зареждал горивото за това. В периода от 09.01.2007 - до 18.04.2016 г. бил собственик на л.а. марка Рено, модел Меган, двигател 1,6 - бензин, година на производство 1997 г., 90 к.с., със среден разход от 7,2 в/100км., а от 17.04.2014 г. бил собственик и ползвал л.а. марка Пежо модел 407 SW, двигател 2,0 HDi 3 (136 к.с.), година на производство 2005г., гориво - дизел, комбиниран разход 8,2 л/100км. Ищецът твърди, че така е изминал над 26 000 километра. Разходът за гориво и амортизация на автомобилите за изминатия пробег бил общо 16 000 лв. На 07.02.2014 г. било проведено последното заседание по НОХД 67/2012г. по описа на Специализирания наказателен съд София. Делото приключило с постановена оправдателна присъда, срещу която е бил подаден протест. Във връзка с него било образувано ВНОХД №146/2014г. по описа на Апелативния специализиран наказателен съд. Пред този съд ищецът също се явявал. С решение № 33/15.10.2014г. Апелативният специализиран наказателен съд отменил постановената оправдателна присъда и върнал делото на СП. На 17.11.2014 г. Специализираната Прокуратура върнала делото на ОП Пловдив по компетентност като приела, че липсва престъпление по чл.321 НК, а за разследването на останалите деяния е компетентна ОП Пловдив. В началото на 2015 г. Окръжна прокуратура Пловдив отново внесла обвинителен акт със същите обвинения, без обвинението по чл.321 НК. В Окръжен съд Стара Загора било образувано НОХД № 36/2015г. С разпореждане № 309/13.03.2015 г. съдът прекратил съдебното производство и върнал делото на Окръжна прокуратура Пловдив. Това разпореждане било протестирано. На 22.05.2015 г. Апелативен съд Пловдив го отменил и върнал делото на Окръжен съд Стара Загора. С разпореждане №1064/24.08.2015 г. делото било отново прекратено и върнато на Окръжна прокуратура Пловдив за отстраняване на съществени процесуални нарушения, допуснати в обвинителния акт. Отново последвал протест на ОП Пловдив пред ПАС срещу това разпореждане, който с определение № 602/19.11.2015 г., постановено по ВЧНД № 481/2015г., потвърдил разпореждането на Окръжен съд Ст.Загора за връщане на делото на ОП Пловдив. Ищецът твърди, че последицата от това е разделяне на обвиненията с постановление на наблюдаващия прокурор от 30.11.2015 г. Обвиненията срещу кмета Н.К. продължили по сл.д. 1/2009г. по описа на ОСлО при ОП Пловдив, а срещу ищеца и останалите обвинени лица материалите били отделени в отделно досъдебно производство - сл.д.№ 241/2015 г. по описа на ОСлО при ОП Пловдив. По това сл.д.№ 241/2015г. получил призовка за предявяване на обвинения на 13.07.2016 г. Тогава бил привлечен като обвиняем за престъпления по чл.311 НК и за длъжностни престъпления по чл.282 ал.2 НК, при условията на продължавана престъпна дейност. Част от престъпленията били тежки по смисъла на НК. На 20.09.2016 г. бил извикан в П. за предявяване на материалите по делото. На 12.06.2017 г. със свое определение Окръжен съд Стара Загора дал 3 месеца срок на ОП Пловдив, поради изтичане на 2-годишния срок като обвиняеми, или да прекрати досъдебното производство, или да внесе обвинителен акт в съда.

Във връзка с това на 16.08.2017 г. му било връчено ново постановление за привличане като обвиняем. Ищецът твърди, че на 22.08.2017 г. поискал Окръжен съд Стара Загора, поради изтичане на 2-годишния срок като обвиняем, или да прекрати досъдебното производство, или да бъде внесен обвинителен акт. Тази молба била оставена без разглеждане, тъй като 25.09.2017 г. имало внесен обвинителен акт от ОП Пловдив. Било образувано НОХД 496/2017г. по описа на ОС Стара Загора, по което били проведени няколко заседания. На 17.12.2018 г. Окръжен съд Стара Загора върнал делото на ОП Пловдив, като определението било потвърдено от ПАС. ОП Пловдив изпратила делото на Специализираната прокуратура по компетентност с постановление от 23.05.2019 г. СП София повдигнала спор за компетентност, който бил разрешен. С постановление от 26.02.2021 г. СП окончателно прекратила делото, тъй като приела, че деянията, за които е било повдигнато обвинение, не съставляват престъпления.

Ищецът твърди, че вследствие на незаконно воденото срещу него наказателно производство претърпял сериозни неимуществени и имуществени вреди, както следва: имуществени вреди, изразяващи се в разходите за пътуванията за съдебните заседания до СпНС в гр. София, в това число и за заседанията на Апелативния СпНС в размер на 12 000 лв., а разходите за пътувания за участие в следствените действия по ДП и за съдебни заседания пред Окръжен съд - Стара Загора и Апелативен съд гр.П. - 4 000 лв. или общо 16 000 лв.; заплатените суми за защита по наказателното производство били общо 6900 лв. Искът е намален на сумата от 6001,46 лв. за направените пътни разходи.

Неимуществените вреди се изразявали в ежедневни притеснения за дълъг период от време - цели 12 години, постоянен стрес и срам, че се води наказателно производство с предявени тежки обвинения; накърняване на доброто име в обществото на гражданин и общественик, влошаване на здравословното състояние за продължителен период от време; притеснения и страх, че може да бъде осъден на лишаване от свобода, при ефективен режим на изтърпяване на наказанието във връзка с предявените срещу него обвинения за тежки умишлени престъпления. Унищожена била психическата му стабилност. Затворил се в себе си и постоянно го връхлитали мрачни мисли за бъдещето. Загубил контакти с близки и познати. Струвало му се, че всички останали вярват или поне се съмняват, че наистина е извършил престъпления. Била изчерпана вярата му в законосъобразните действия на прокуратурата, защото в неговия случай се действало целенасочено към обвиняването му в престъпления, които не бил извършил. Чувствал се унижен и осквернен. Цялото това настроение се пренесло и в дома му и сред членовете на семейството му. Ищецът твърди, че Г. е малък град и воденото срещу него наказателно производство и предявените обвинения станали известни на всички жители на общината. Всички негови познати и приятели, дори познати от други градове в страната, го заговаряли на тема обвиненията. Причината за това, че разследването и ходът на съдебните процеси били

системно и подробно отразявани в средствата за масово осведомяване. Ищецът твърди, че е лице, заемащо високо обществено и професионално положение – заместник-кмет на община, и воденото срещу него в продължение на 12 години наказателно производство се отразило изключително негативно на авторитета му като заместник-кмет. Част от претърпените неимуществени вреди се изразявали и във влошаване на здравословното му състояние - от притесненията покрай повдигнатите обвинения заболял от хипертония и започнал да приема ежедневно хапчета за регулиране на кръвното налягане. Заболяването станало трайно и не е излекувано и към настоящия момент. Повишила се и кръвната му захар - започнал да пие лекарства за диабетици. Лекарите му казали, че тези заболявания са се появили вследствие на преживения сериозен стрес и ежедневно напрежение, както и от постоянно преживяваните отрицателни емоции - предпоставка за постоянен нездравословен дискомфорт и създават опасност да предизвикат по-тежки заболявания като инсулт или инфаркт. Затова му предписали и успокоителни лекарства, които да премахнат тревожността и черните мисли. Твърди, че и досега продължава да приема лекарства.

Ищецът твърди, че наказателното производство продължило толкова дълго, че правото делото да се разгледа и реши в разумен срок, съгласно чл.6 от Европейската конвенция за правата на човека, било нарушено. Иска, съдът да постанови решение, с което да осъди Прокуратура на Република България да му заплати сумата в размер на 12 901,46 лв. (след изменението на иска) за претърпени имуществени вреди изразяващи се в направени транспортни разходи за участие в досъдебни и съдебни действия, както и разходи за защита по повдигнатите обвинения; и сумата в размер на 200 000 лв. за претърпени неимуществени вреди в резултат повдигнатите и поддържани обвинения за извършени тежки престъпления, които не е извършил, за дълъг период от време - 12 години, несъвместим с понятието „разумен срок” по смисъла на чл.6, § 1 от Конвенцията за защита правата на човека и основните свободи.

Ответникът Прокуратурата на Република България е оспорил исковете като недоказани. Липсвали данни за стабилизиране на приложено към исковата молба постановление за прекратяване на наказателното производство, тъй като същото е подлежало на обжалване. Твърди, че дори и да са налице доказателства за влизането му в законна сила, този факт доказвал само първия елемент от фактическия състав на отговорността по ЗОДОВ. Дефицитът на доказателства в тази насока затруднявал защитата му до степен промяна в доказателствената тежест. В тежест на ищеца било да докаже и наличието на твърдените вреди, пряката им връзка с обвинението за престъпление от общ характер, както и техния размер.

Ответникът е твърдял, че в настоящия случай не били приложени доказателства за търпени вреди извън презумираните, изразяващи се в накърнен авторитет, уронване на доброто име на ищеца като гражданин и

общественик, загуба на контакти с близки и познати и т.н. Във връзка с твърденията за влошено здравословно състояние не били представени писмени доказателства. По отношение на твърденията за медийното разгласяване се позовава на решение № 50154 от 13.12.2022 г. по гр. д. № 4756/2021г. на ВКС, III г.о., тъй като в случая образуваното наказателно производство срещу ищеца било от категорията дела „с висок обществен интерес“, за които органите на съдебната власт били длъжни да предоставят информация на медиите с оглед правото на гражданите да бъдат информирани по въпроси с обществено значение (чл.39- 41 от Конституцията на РБ, чл.10 от ЕКЗПЧОС). Счита, че медийното разгласяване на повдигнатото обвинение не може да бъде отдавано еднозначно и прекомерно значение. Отделно по делото липсвали данни прокуратурата неправомерно да е предоставяла невярна информация за наказателното производство, нито подобни факти се установяват от приложените медийни публикации. Ответникът твърди, че делото се отличава с фактическа и правна сложност - повдигнато е обвинение на повече от едно лице, разпитани са множество свидетели, назначени са множество експертизи, делото е преминало през съдебни инстанции. В исковата молба не се твърдяло да е била взета мярка за неотклонение или други мерки за процесуална принуда, които да са ограничили правата на ищеца. Освен това за едно от обвиненията - по чл.321 НК, наказателното производство е било прекратено още през 2014 г., а ищецът е продължил да заема длъжността зам.-кмет на община Г. и след това, като такъв бил и понастоящем. Не се твърдели трайни вреди върху физическото и психичното му здраве. Затова претенцията от 200 000 лева била прекомерна, несъобразена с разпоредбата на чл.52 ЗЗД и трайната съдебна практика, както и с икономическия стандарт в държавата. Ответникът оспорва и иска за имуществени вреди, защото липсвали каквито и да било писмени доказателства за твърдения разход. Той не можел да бъде установен само по твърдения на ищеца за евентуално заплатено гориво за явяване в съдебни заседания по наказателното дело през различните инстанции. Оспорил е и претенцията в размер на 6 900 лв. разходи за заплатен адвокатски хонорар. Отново липсвали доказателства за уговорен и заплатен хонорар, както и доказателства за реално осъществена адвокатска защита (оригиналите на договорите следва да са приложени по наказателното производство, по което се твърди, че е направен разходът). По отношение на иска за присъждане на лихви ответникът възразява относно началния момент, от който е поискана законовата лихва. При евентуално уважаване на главниците лихвата би била дължима най - рано от изтичане на срока за обжалване - т.е. 05.03.2021 г.

Съдът, като прецени доказателствата по делото, становищата на страните, въз основа на приложимото право намери за установено следното:

По делото не е спорно, че ищецът П. Г. Б. е заместник-кмет на Община Г. - за времето от 12.01.2004 г. до 15.09.2011 г. той е изпълнявал тази длъжност. За времето от 18.09.2009 г. до 02.08.2011 г. Б. е изпълнявал

длъжността кмет на Община Г.; за времето от 15.09.2011 г. до 08.11.2011 г. е бил секретар на община Г., а за времето 08.11.2011 г. до датата на приключване на съдебното дирене – отново зам.-кмет на Община Г..

От представените по делото копия на документи се установява, че ДП № 1/2009 г. по описа на ОП – Пловдив е образувано на 18.03.2009 г. с постановление на Главния прокурор на Република България срещу неизвестен извършител – длъжностни лица от Община Г. за престъпления по чл. 282, ал.3 вр. ал.2, в. ал.1 вр. чл. 26 НК, и е възложено за разследване на ОП – Пловдив. На 14.12.2010 г. с постановление на ОСлО при ОП – Пловдив ищецът е бил привлечен като обвиняем по това досъдебно производство за извършено престъпление по чл. 321, ал.3, предл.предпоследно във връзка с ал.2 НК; по чл.311, ал.1, във връзка с чл.93, т.1, б.“б“ НК за четири деяния, както и по чл.282, ал.2, предл. първо и второ, във връзка с ал.1 НК. Определена е мярка за неотклонение „Парична гаранция“ в размер на 6000 лв.

На 23.12.2011 г. Окръжна прокуратура - Пловдив е внесла обвинителен акт срещу ищеца и другите обвиняеми лица в Окръжен съд - Стара Загора. Ищецът е обвинен в извършване на престъпления по чл.311, ал.1, във връзка с чл.93, т.1, б.“б“ НК; по чл.311, ал.1, във връзка с чл.93, т.1, б.“б“ във връзка с чл.20, ал.2 във връзка с ал.1, във връзка с чл.26, ал.1 НК; по чл.282, ал.2, предл. Първо и второ във връзка с ал.1, във връзка с чл.26, ал.1, във връзка с чл.93, т.1, б.“б“ НК и по чл. 321, ал.3, предл.предпоследно във връзка с ал.2 НК. Образувано е НОХД № 949/2011 г. С разпореждане от 09.01.2012 г. съдебното производство е прекратено, като съдът е приел, че делото е подсъдно на Специализирания наказателен съд. На 01.02.2012 г. обвинителният акт е внесен в Специализирания наказателен съд и е образувано НОХД № 67/2012 г. С разпореждане от 17.02.2012 г. производството по това дело е било прекратено, а делото – върнато на Специализираната прокуратура за допълнително разследване. Това разпореждане е било отменено от състав на Апелативния специализиран съд, а делото – върнато на Специализирания наказателен съд за разглеждане. Първото с.з. е било насрочено за 29.05.2012 г., по което ищецът се е явил лично заедно с адв. А.Ж.. По делото няма пълномощно и договор за правна помощ между ищеца и този адвокат. На следващото с.з. – на 28.06.2012 г. ищецът се е явил заедно с адв.Л.А., който е бил упълномощен на 01.06.2012 г., видно от приложеното по НОХД № 67/2012 г. пълномощно. Уговорено е възнаграждение в размер на 1500 лв., но нито върху договора е отбелязано, че уговореното възнаграждение е платено, нито по делото има други доказателства, че това е било сторено.

По НОХД № 67/2012 г. по описа на СНС са били проведени още множество съдебни заседания – на 10.09.2012 г., 11.09.2012 г., 18.09.2012 г., 16.10.2012 г., 17.10.2012 г., 29.10.2012 г., 30.10.2012 г., 05.11.2012 г., 19.11.2012 г., 27.11.2012 г., 04.12.2012 г., 05.12.2012 г., 12.12.2012 г., 13.12.2012 г., 14.12.2012 г., 17.01.2013г., 05.02.2013г., 06.02.2013 г., 22.02.2013 г., 11.03.2013 г., 20.03.2013 г., 21.03.2013 г., 28.03.2013 г.,

09.04.2013 г., 15.04.2013 г., 19.04.2013 г., 16.05.2013 г., 11.06.2013 г., 17.06.2013 г., 24.06.2013 г., 25.06.2013 г., 03.07.2013 г., 16.09.2013 г., 27.09.2013 г., 08.10.2013 г., 15.10.2013 г., 22.10.2013 г., 29.10.2013 г., 13.11.2013 г., 27.11.2013 г., 09.12.2013 г., 27.01.2014 г., 28.01.2014 г. и 04.-07.02.2014 г., когато с присъда № 2 ищецът е признат за невиновен и оправдан по повдигнатите му обвинения. На всички тези съдебни заседания, с изключение на с.з. от 28.03.2013 г., ищецът се е явявал лично.

С решение № 33 от 15.10.2014 г., постановено по в.н.о.х.д. № 146/2014 г., състав на Апелативния специализиран наказателен съд е отменил изцяло присъда № 2 от 07.02.2014 г., постановена по НОХД № 67/2012 г., и е върнал делото на Специализираната прокуратура за отстраняване на допуснато съществено процесуално нарушение. С постановление от 17.11.2014 г. Специализираната прокуратура е прекратила частично наказателното производство по отношение на ищеца и др. лица за престъплението по чл.321, ал.3, предл. последно във връзка с ал.2 НК и е изпратила досъдебното производство по компетентност на ОП Пловдив. Внесен е в ОС Стара Загора от ОП Пловдив нов обвинителен акт от 28.01.2015 г., по който е образувано НОХД № 36/2015 г. С разпореждане от 24.08.2015 г. съдебното производство е било прекратено, а делото – върнато на ОП Пловдив за отстраняване на съществени процесуални нарушения. Това разпореждане е потвърдено с определение № 602 от 19.11.2015 г., постановено по ВЧНД № 481/2015 г. на АС Пловдив.

С постановление от 30.11.2015 г. прокурор при ОП Пловдив е разделил ДП № 1/2009 г., като по отношение на ищеца Б. е образувано ДП № 241/2015 г. по описа на ОСЛО при ОП Пловдив. С постановление от 13.07.2016 г. ищецът Б. е привлечен като обвиняем по новообразуваното досъдебно производство за престъпления по чл.311, ал.1, във връзка с чл.93, т.1, б.„б“ НК; по чл.311, ал.1, във връзка с чл.93, т.1, б.„б“ във връзка с чл.20, ал.2 във връзка с ал.1, във връзка с чл.26, ал.1 НК и по чл.282, ал.2, предл. първо и второ във връзка с ал.1, във връзка с чл.26, ал.1, във връзка с чл.93, т.1, б.„б“ НК. С постановление от 16.08.2017 г. ищецът Б. отново е бил привлечен като обвиняем за същите престъпления. На 25.09.2017 г. в ОС Стара Загора е внесен нов обвинителен акт по ДП № 241/2015 г. по описа на ОСО при ОП Пловдив, с който ищецът Б. е обвинен в извършване на престъпленията по посочените горе текстове. Образувано е НОХД № 496/2017 г., производството по което е прекратено с протоколно определение от 17.12.2018 г. Делото е върнато на ОП Пловдив, като с това определение е указано на прокурора, че срокът по чл.249, ал.2 НПК следва да бъде съобразен с обстоятелството, че наказателно производство се намира в процедура по чл.368 НПК с дадена от съда възможност за решаване на делото в тримесечен срок. С определение № 172 от 18.03.2019 г., постановено по ВЧНД № 131/2019 г. по описа на Апелативен съд – Пловдив, посоченото протоколно определение е потвърдено. С постановление от 26.02.2021 г. на Специализираната прокуратура наказателното производство по ДП №

241/2015 г. по описа на ОСлС при ОП Пловдив е прекратено частично по отношение на ищеца П. Г. Б. за престъпления по чл. 311, ал.1, във връзка с чл.20, ал.2 във връзка с ал.1, във връзка с чл.26, ал.1 НК, по чл.311, ал.2 НК и по чл.282, ал.2 във връзка с ал.1 НК. За да прекрати наказателното производство, прокурорът от Специализираната прокуратура е приел, че деянията по чл. 311, ал.1, във връзка с чл.20, ал.2 във връзка с ал.1, във връзка с чл.26, ал.1 НК, по чл.311, ал.2 НК са несъставомерни и че Б. не е извършил деяние по чл. 282, ал.2 във връзка с ал.1 НК. По делото няма данни това постановление да е било обжалвано.

По делото е установено още от представените удостоверения, издадени от ОД на МВР, сектор „Пътна полиция“ С.З., че за времето от 09.01.2007 г. до 18.04.2016 г. ищецът П. Б. е притежавал лек автомобил „Рено Меган“, с рег. № СТ *** СМ, а от 07.07.2014 г. и лек автомобил „Пежо 407“ с рег. № СТ *** ВМ. От показанията на разпитаните по делото свидетели се установява, че Б. е пътувал за съдебните заседания в София пред СНС и в гр. С.З., както и за извършване на следствени действия в ОСЛО при ОП Пловдив с тези два автомобила. От заключението на назначената и изслушана съдебно счетоводна експертиза се установява, че разстоянието между гр. Г. и гр. С.З. е 43 км; разстоянието между гр. Г. и гр. П. е 125 км, а между гр. Г. и гр. С. е 254 км. Количеството на гориво (дизел и бензин), използвано за пътуванията е в общ размер на 4729,03 лв., а непреките разходи по амортизация на МПС – в общ размер на 1272,43 лв. за общия транспортен пробег за участието на ищеца във всички следствени действия и съдебни заседания е 25 806 км.

Не е спорно, че образуваното и водено наказателно производство е широко отразено в местната и национална преса. Това се установява от представените по делото статии от различни медии.

От показанията на разпитаните по делото свидетели И. К. П., С. А. Р. и Д. П. Б. се установява, че във връзка с воденото срещу ищеца наказателно производство той е бил подложена на силен стрес, считал се е поставен в безизходица, косата му побеляла изцяло, състарил се, започнал да страни и да не комуникира (свид. П. и свид. Р.). Случилото се се отразило отрицателно и на семейството му. Не ходели никъде. Имали финансови затруднения, защото плащали на адвокати и за гориво (свид. Б.). Близки и познати се интересували дали написаното в пресата е вярно и дали ще влиза в затвора, защото имало хора, които твърдели, че е истина – така свид. П.. Според твърденията на този свидетел авторитетът на ищеца пострадал. Здравословното му състояние също се влошило. Ищецът тръгнал по лекари и започнал да пие хапчета за кръвно (свид. П. и Б.), както и успокоителни (свид. Р.). Според свидетелите, след приключване на делото, нещата затихнали. Ищецът започнал лека-полека да се възстановява, но не бил, както преди.

Съдът кредитира показанията на всички свидетели, тъй като ги намира за непротиворечиви, последователни и логични и почиващи на непосредствени впечатления за събитията и състоянията на ищеца, за които говорят. Освен това по делото не са налице други доказателства, които да ги

опровергават.

Предвид на така установеното от фактическа страна съдът намира, че предявеният иск е частично основателен. Съображенията за това са следните:

Съгласно чл.2, ал.1, т.3, пр.2 ЗОДОВ, държавата отговаря за вредите, причинени на граждани от органите на прокуратурата при обвинение в извършване на престъпление, ако лицето бъде оправдано или ако образуваното наказателно производство бъде прекратено поради това, че деянието не е извършено от лицето или че извършеното деяние не е престъпление, или поради това, че наказателното производство е образувано, след като наказателното преследване е погасено по давност или деянието е амнистирано. По делото не е спорно, че наказателното производство, водено срещу ищеца, е прекратено, тъй като извършените деяния не съставляват престъпления. Производството е било прекратено на два пъти – първо е прекратено по отношение на престъплението по чл.321, ал.3 във връзка с ал.2 НК, а след това и по отношение на останалите престъпления.

В обвързващата съдилищата съдебна практика (Р-388-2012, IV г.о.; Р-3-2014, IV г.о.; Р-50154-2022 г., III г.о.; Р- 50072-2023 г. III г.о.) ВКС приема, че при търсене на обезщетение за неимуществени вреди по чл. 2 ЗОДОВ съдът не е строго ограничен от формалните доказателства за установяване наличието на вреди в рамките на обичайното за подобни случаи. Нормално е да се приеме, че по време на цялото наказателно производство лицето, незаконно обвинено в извършване на престъпление, изпитва неудобства, чувства се унижено, а също така е притеснено и несигурно; накърняват се моралните и нравствените ценности у личността, както и социалното му общуване. Когато се твърди причиняване на болки и страдания над обичайните за такъв случай, или конкретно увреждане на здравето, а също и други специфични увреждания, с оглед конкретни обстоятелства, личността на увредения, обичайната му среда или обществено положение, съдът може да ги обезщети само при успешно проведено пълно главно доказване от ищеца.

При разглеждания случай е безспорно, че ищецът е претърпял неимуществени вреди от воденото срещу него наказателно производство, което е завършило с постановление за прекратяване. Без съмнение той е изпитал притеснения и безпокойство, присъщи за всеки човек, подложен на наказателна репресия. Това се установява и от свидетелските показания - ищецът е изпитал притеснения и тревога да не бъде осъден, без да е извършил престъпление. Служебната му репутация на зам.-кмет и въобще авторитетът му на уважаван човек е била нарушена. Стресът се е отразил негативно и в семеен план в какъвто смисъл са показанията на разпитаните по делото свидетели. Случилото се съвпада с най-активния период от живота на един човек. С други думи може да се приеме, че ищецът естествено е претърпял неудобства и притеснения, чувство за униженост и срам. Затова съдът приема за неоснователно възражението на ответника, че по делото не се установяват действително претърпени вреди като пряк и непосредствен резултат от

обвинението. Не се установяват обаче да са настъпили вреди извън обичайните, които нормално и предвидимо едно обвинено в извършване на престъпление лице търпи.

Според нормата на чл.52 ЗЗД размерът на обезщетението за неимуществени вреди се определя от съда по справедливост. Съгласно т. II от ППВС № 4 от 23.12.1968 г. понятието „справедливост” не е абстрактно понятие, а е свързано с преценката на редица конкретни обективно съществуващи обстоятелства, имащи отношение към понесените от пострадалия вреди, каквито са характерът на увреждането, начинът на извършването му, обстоятелствата, при които е извършено, причинените морални страдания и др. фактори, имащи отношение към преценката за справедлив размер на обезщетението. С оглед това разбиране, при определяне на този размер, съдът следва да вземе предвид всички обстоятелства, които имат отношение към твърдените от ищеца неимуществени вреди, защото принципът за справедливост включва в най-пълна степен обезщетяване на вредите на увреденото лице (Р-237-2011, III г.о.; Р-324-2013, IV г.о.). При определяне на обезщетение за вреди от незаконно обвинение, съдът взема предвид тежестта на престъплението, за което е било повдигнато незаконно обвинение; продължителността на незаконното наказателно преследване; начина на развитие на наказателното производство; интензитета на мерките на процесуална принуда; броя и продължителността на извършените с негово участие процесуални действия; начинът, по който обвинението се е отразило върху пострадалия с оглед личността му и начина на живот; рефлектирало ли е обвинението върху професионалната реализация на пострадалия, на общественото доверие и социалните му контакти, отраженията в личната му емоционална сфера, здравословното му състояние; медийното отразяване и др. фактори, които следва да се преценяват съобразно конкретните обстоятелства за всеки отделен случай (Р-57-2016, IV г.г.; Р-358-2015 IV г. о.; Р-311-14.03.2018 г., IV г.о.; Р-50072-2023 г., III г.о.).

В случая наказателното производство е било водено срещу ищеца за четири престъпления, две от които са тежки по смисъла на чл.93, т.7 НК. За другите две престъпления се предвижда наказание „лишаване от свобода“ до пет години. Те не са тежки по смисъла на посочената по-горе разпоредба, но от гледна точка на обществения морал - много укорими. На второ място следва да се вземе предвид, че обвинението е било за престъпления във връзка със службата и служебните задължения на ищеца. Освен това незаконното обвинение за извършване на деяние по чл.321, ал.2 НК – участие в организирана престъпна група, поначало обуславя по-висок интензитет на търпените морални вреди.

Самото наказателно преследване е продължило и приключило за 10 години, два месеца и 12 дни по отношение на ищеца – период, надхвърлящ рамките на разумността. Тя (разумността) се оценява с оглед обстоятелствата по делото, като се търси баланс между интересите на лицето възможно най-бързо да получи решение и необходимостта от внимателно проучване и

правилно провеждане на наказателното производство. При преценката си за разумността на релевантния период, съдът прилага три критерия: сложност на делото, поведение на жалбоподателя и поведение на компетентните органи. Сложността на делото се преценя съобразно естеството на фактите, които следва да бъдат установени, броя на обвиняемите и свидетелите, нуждата се получат документи по делото, съединяването на делото с други дела, встъпването на други лица в процеса и всички други релевантни обстоятелства. За преценката на поведението на компетентните органи голямо значение имат усИ.та им за ускоряване на производството. Принципът е, че компетентните правозащитни органи са тези, от които се очаква да следят всички участници в производството да полагат максимални усИ. за предотвратяване на ненужно забавяне. В случая съдът, съобразявайки тези критерии за преценка, констатира неоправдано забавяне, допуснато от прокуратурата и то в периода след отмяната на оправдателната присъда и връщането на делото за отстраняване на съществени процесуални нарушения. В тази връзка прави впечатление, че с ищеца са били извършвани ограничен брой процесуални действия. В един определен период от време органите, водещи наказателното производство, от действията на които в голяма степен е зависело продължителността му, са бездействали. Делото е прехвърляно между СП и ОП Пловдив. Ищецът е бил привлечан в качеството на обвиняем за едни и същи престъпления няколко пъти, а внасяните обвинителни актове са с едно и също съдържание. Обвинителният акт, постъпил в съда на 25.09.2017 г., е внесен в последния възможен момент преди изтичането на срока по чл.368, ал.1 НПК, поради което искането на ищеца за упражняване на правомощията на съда по чл.369, ал.1 НПК е било оставено без разглеждане с определение от 26.09.2017 г. Съдът е указал на прокурора, че срокът по чл.249 ал.2 НПК за отстраняване на допуснатите процесуални нарушения следва да бъде съобразен с обстоятелството, че наказателно производство се е намирало в процедура по чл.368 НПК с дадена от съда възможност за решаване на делото в тримесечен срок, което очевидно не е било съобразено, което означава, че неоправданото забавяне на делото вече е било констатирано от съда.

От друга страна поведението на ищеца по никакъв начин се е способствало за ненужното продължаване на срока на наказателното производство. Установено е по делото, че той винаги се е явявал както пред разследващия орган, така и пред съда на всички проведени съдебни заседания, 47 на брой само пред СНС. Затова, въпреки, че наказателното производство е било сложно от фактическа страна, предвид множеството лица, срещу които е водено, както и предвид множеството деяния и обемния доказателствен материал, не може да се приеме, че продължителността му се дължи само и единствено на тази фактическа сложност. То е било изяснено от фактическа страна още към момента, когато е започнало разглеждането му от Специализирания наказателен съд. Неоправданото забавяне на производството е започнало след отмяната на оправдателната присъда и

връщането на делото на прокурора за отстраняване на процесуални нарушения, свързани с обвинителния акт, но не и за събиране на доказателства.

При определянето на размера на обезщетението задължително се вземат предвид, освен тежестта на престъплението и общата продължителност и поведението на участниците в производството, и личността на увреденото лице, вкл. дали обвинението е в сферата на професионалната му реализация, както и всички други факти, които имат значение по смисъла на Конвенцията за защита на правата на човека и основните свободи – медийното отразяване на събитията, вида на мярката за неотклонение или други ограничения на правата и свободите на ищеца в рамките на наказателното производство и други конкретно установени обстоятелства, които имат значение за определяне на справедливо обезщетение. В случая ищецът е заемал длъжността заместник-кмет на Община Г., на която е изпълнявал работа, свързана с отговорности в публичен интерес. Няма съмнение, че критериите за заемането на такава длъжност за честност, почтеност и висок морал, са завишени. Безспорно наказателното преследване се е отразило негативно върху авторитета и положението на ищеца като зам.-кмет. От друга страна обаче то (наказателното преследване) не се е отразило на професионалната му кариера. Ищецът не е бил отстранен от длъжност. Продължил е да изпълнява функциите си и до настоящия момент, като за един период от около две години е бил и.д. кмет на общината, видно от справка за длъжностите, които е изпълнявал. С други думи, нито воденото срещу него наказателно преследване, нито взетата по отношение на него мярка за неотклонение (парична гаранция) са представлявали пречка ищецът да продължи да заема длъжността на заместник-кмет на община Г. и да изпълнява служебните си задължения.

На следващо място следва да се вземе предвид отзвукът в обществото и в медийното разгласяване на обвинението срещу ищеца. В тази връзка трябва да се има предвид, че ищецът, като орган на местната изпълнителна власт, заема публична длъжност. В практиката на ВКС е изяснено, че публичните личности, за разлика от частните лица, са изложени на много по-голям интерес от страна на обществото и медиите именно във връзка със заемана от тях длъжност или позиция в обществения живот. В случая, образуваното наказателно производство е било от категорията дела с висок обществен интерес, за които органите на съдебната власт са длъжни да предоставят информация на медиите с оглед правото на гражданите да бъдат информирани по въпроси с обществено значение (чл. 39 – 41 от Конституцията на РБ, чл. 10 ЕКЗПЧОС). Ето защо, на медийното разгласяване на повдигнатото срещу Б., обвинение не може да бъде отдавано еднозначно и прекомерно значение. Отделно, по делото липсват данни прокуратурата неправомерно да е предоставяла невярна информация за наказателното производство, нито подобни факти се установяват от приложените медийни публикации, които в голямата си част съдържат

свободни интерпретации на пишещия ги. По делото обаче е установено, че в следствие на медийните публикации отношението към ищеца е било променено, защото хората са приемали за вярно написаното – така свид. П. и свид. Р..

При определянето на справедливия размер на обезщетение според съдебната практика следва да се има предвид и общественно-икономическите условия и стандарта на живот в страната към периода на увреждането, защото обезщетението не следва да бъде източник на неоснователно обогатяване (Р-199-2018, IV г.о.; Р-162-2018, IV г.о.). Средният годишен доход за едно лице, съгласно официалните данни на НСИ, е бил в размер 7657 лв. за 2021 г.

Както бе посочено по-горе, всяко наказателно производство води до изпитване на негативни емоции и стрес у обвинения с оглед очакването на бъдеща репресия. И в случая не е било по-различно - ищецът е претърпяла неудобства и притеснения, чувство за униженост и срам, несигурност, продължила доста дълго време. Затова и предвид на тежестта на повдигнатото обвинение, дългия период от време, през който наказателното преследване е продължило, възрастта на ищеца, общественото му положение и данните за личността му, в т.ч. и съдебното му минало, което е чисто, както и на обстоятелството, че негативното влияние на наказателното преследване върху общото психологично състояние на ищеца не надхвърля рамките на обичайното и не е дало сериозно отражение върху професионалната му реализация и тежко отражение върху личния живот и здравето, прилагайки обществения критерий за справедливост, установен в нормата на чл.52 ЗЗД, съдът намира, че за репарирание на неимуществените вреди, които той е претърпял от незаконното наказателно преследване, справедливият размер на обезщетението не би могъл да бъде по-нисък от 60 000 лв. Размерът е завишен в сравнение с обезщетенията присъждани при обичайните за причиненото от незаконното обвинение неудобство, притеснение, безпокойство, страх, защото ищецът е заемал висока длъжност в местната изпълнителна власт като заместник-кмет на община с изключително значение за икономиката и енергетиката на държавата, което определя особеното му положение в обществото на уважаван и почитан човек, и незаконното обвинение е свързано именно с неговата работа. Съдът взема предвид и факта, че самото осъждане на ответната страна – Прокуратурата на РБ, има репариращо действие, предвид моралния, а не имуществен характер на претендираните вреди. Така определената сума се дължи, заедно със законната лихва, считано от 26.02.2021 г. – датата, на която наказателното производство по отношение на него е било прекратено с постановление на Специализираната прокуратура. Постановленията на прокуратурата не влизат в сила, както съдебните решения и в този смисъл възражението на ответника, изложено в отговора относно началния момент да присъждането на лихва, е неоснователно. Искът в останалата част - до размера на сумата от 200 000 лв. - следва да бъде отхвърлен като неоснователен.

По иска за присъждане на обезщетение за имуществени вреди:

Претенцията за причинени имуществени вреди за сумата 6001,46 лв., представляваща направените разходи за пътуване за явяване пред съответните инстанции в гр.С.З., гр. П. и гр.С., съдът намира за основателна. От представените по делото писмени доказателства, съставляващи преписи от материалите по воденото наказателно производство, както и от приложеното ДП № 2412015 г. по описа на ОСЛО при ОП Пловдив, съдът намира, че ищецът се е явявал за извършване на процесуални действия, за които е бил призован, в т.ч. и на провежданите съдебни заседания пред Специализирания наказателен съд по НОХД № 67/2012 г., както и пред ОС – Стара Загора по НОХД № 496/2017 г. Ищецът живее в гр. Г.. Установено е от показанията на разпитаните по делото свидетели, че той е пътувал до гр. С.З., до гр. П. и до С. с личния си автомобил, поради което съдът приема, че пътните разходи, свързани с явяването му в СпНС и АСпНС, ОС – Стара Загора и АС – Пловдив, действително са направени. Размерът им е установен от заключението на съдебно счетоводната експертиза. Пътните разходи за пътуване на ищеца във връзка с незаконното наказателно производство са действително претърпени вреди, които са в причинна връзка с действията на ответника, поради което претенцията за сумата от 6001,46 лв. е основателна и следва да бъде уважена.

Ищецът претендира и сумата от 6900 лв. за заплатеното адвокатско възнаграждение за осъществената защита по наказателното производство. По делото е безспорно установено, че ищецът е бил защитаван по време на наказателното производство от адв. А.Ж., а по-късно - от адв. Л.Р.. Както бе посочено по-горе, по делото няма пълномощно и договор за правна помощ между ищеца и адв. А.Ж.. Адв. Л.Р. е встъпил като защитник по време на разглеждането на НОХД № 67/2012 г. Той е бил упълномощен от ищеца на 01.06.2012 г., видно от приложеното по НОХД № 67/2012 г. пълномощно. Уговорено е възнаграждение в размер на 1500 лв., но нито върху договора е отбелязано, че това възнаграждение е платено, нито по делото има други доказателства, че това е било сторено. След като няма документално установени плащания, не може да се приеме, че страната е заплатила уговореното адвокатско възнаграждение. Плащането не се предполага. Ищецът претендира суми, които са определени като минимални в Наредбата за минималните адвокатски възнаграждения, но не доказва нито че е плащал, нито колко е платил. Претенцията за присъждане на законна лихва върху главницата за имуществените вреди, съдът намира за основателна считано от 26.02.2021 г. до окончателното изплащане на сумите.

На основание чл.10, ал.3 ЗОДОВ ответникът следва да заплати на ищеца направените по делото разноски за възнаграждение за един адвокат, съобразно с уважената част от исковете в размер на общо 2794,49 лв., и платена държавна такса в размер на 10 лв., а в полза на съда – сумата от 850 лв. за заплатеното от бюджета на съда възнаграждение на вещото лице.

Воден от горните мотиви, съдът

РЕШИ:

ОСЪЖДА на основание чл.2, ал.1, т.3 ЗОДОВ Прокуратурата на Република България, гр.С., ***, ДА ЗАПЛАТИ на П. Г. Б. от гр. Г., ***, ЕГН *****, сумата от 60 000 лв. (шестдесет хиляди лева) за обезщетение на претърпени неимуществени вреди, представляващи болки и страдания, причинени му в резултат на неоснователно повдигнато обвинение в извършване на престъпления по чл.311, ал.1, във връзка с чл.93, т.1, б.“б“ НК; по чл.311, ал.1, във връзка с чл.93, т.1, б.“б“ във връзка с чл.20, ал.2 във връзка с ал.1, във връзка с чл.26, ал.1 НК; по чл.282, ал.2, предл. първо и второ във връзка с ал.1, във връзка с чл.26, ал.1, във връзка с чл.93, т.1, б.“б“ НК и по чл. 321, ал.3, предл.предпоследно във връзка с ал.2 НК по ДП № 1/2009 г. и № 241/2015 г. по описа на ОСлО при ОП Пловдив, производството по което е продължило извън рамките на разумния срок и е прекратено с постановления от 17.11.2014 г. и 26.02.2021 г., двете на Специализираната прокуратура, заедно със законната лихва върху сумата, считано от 26.02.2021 г. до окончателното изплащане на сумата, като ОТХВЪРЛЯ като неоснователен предявения иск в останалата му част – над присъдените 60 000 лв. до претендираните 200 000 лв.

ОСЪЖДА на основание чл.2, ал.1, т.3 ЗОДОВ Прокуратурата на Република България, гр.С., ***, ДА ЗАПЛАТИ на П. Г. Б. от гр. Г., ***, ЕГН *****, сумата от 6001,46 лв. (шест хиляди е един лева и 46 стотинки) за обезщетение на претърпени имуществени вреди, представляващи заплатените от ищеца пътни разходи за пътуване до гр.С., гр.П. и гр.С.З. по повод неоснователно повдигнато обвинение в извършване на посочените по-горе престъпления по ДП № 1/2009 г. и № 241/2015 по описа на ОСбО при ОП Пловдив, което е прекратено с постановления от 17.11.2014 г. и 26.02.2021 г., двете на Специализираната прокуратура, заедно със законната лихва върху сумата, считано от 22.02.2021 г. до окончателното изплащане на сумата, като ОТХВЪРЛЯ като неоснователен предявения иск за присъждане на имуществени вреди в размер на 6900 лв. за заплатено от него адвокатско възнаграждение във връзка с воденото срещу него наказателно производство.

ОСЪЖДА на основание чл.10, ал.3 ЗОДОВ Прокуратурата на Република България, гр.С., ***, ДА ЗАПЛАТИ на П. Г. Б. от гр. Г., ***, ЕГН *****, сумата от 2794,49 лв., представляваща заплатеното от ищеца възнаграждение за един адвокат, съразмерно с уважената част от иска, и сумата от 10 лв. за платената държавна такса, а на Окръжен съд – Стара Загора – сумата от 850 лв. за заплатеното от бюджета на съда възнаграждение за вещото лице.

Решението може да бъде обжалвано пред Апелативен съд - Пловдив в двуседмичен срок от връчването му.

Съдия при Окръжен съд – Стара Загора: _____